

■ Ремонт блока ТЕНТ Б1

Санација трансформатора

СПРЕЧАВАЊЕ ШИРЕЊА ВИРУСА

COVID-19

У ЕЛЕКТРОПРИВРЕДИ
СРБИЈЕ

МЕРЕ ЗАШТИТЕ:

Често перите руке водом и сапуном (у трајању од најмање **20 секунди**) или користите средство за дезинфекцију на бази **70%** алкохола. После прања, чесму затворите марамицом или папирним убрсом.

Избегавајте **блиски контакт, руковање и љубљење**, а са саговорницима одржавајте раздаљину.

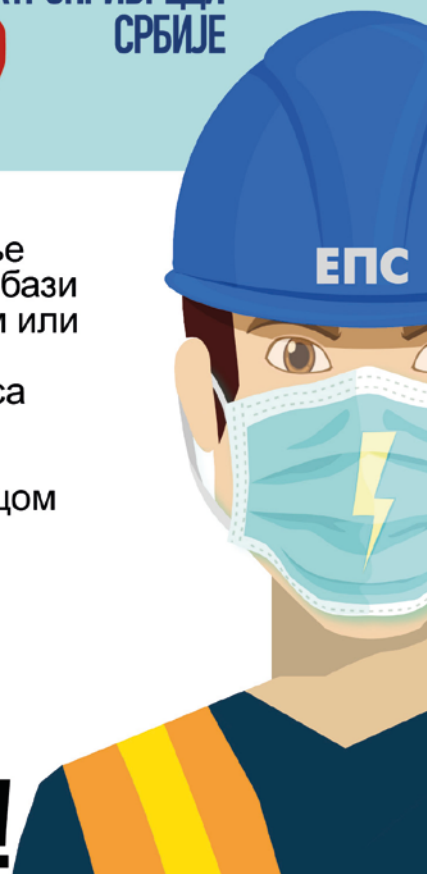
Не дирајте очи, нос и уста неопраним рукама.

Ако кашљете или кијате, **прекријте уста и нос** надлактицом или папирном марамицом.

Често **проветравајте** просторије.

Избегавајте боравак у **затвореном простору** са већим бројем људи.

Заједно против COVID-19!

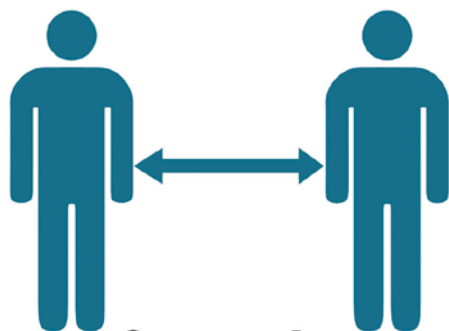

ПРЕПОРУКЕ ЗА ЗАПОСЛЕНЕ:

- обавезно и правилно носите заштитну опрему
- пре уласка у пословни простор дезинфикујте руке и обућу
- држите прописано одстојање од других особа
- брините о хигијени радног простора
- обавезно обавестите непосредног руководиоца уколико посумњате на симптоме COVID-19

ЗАПОСЛЕНИ И СТРАНКЕ ОБАВЕЗНИ СУ ДА НОСЕ ЗАШТИТНЕ МАСКЕ ПРИЛИКОМ УЛАСКА И ИЗЛАСКА И ЗА СВЕ ВРЕМЕ БОРАВКА У СВИМ ПРОСТОРИЈАМА ЈП ЕПС, БЕЗ ИЗУЗЕТКА.

У наредном периоду биће пооштрене контроле ношења заштитних маски.

**Одржавајте
раздаљину**

**Избегавајте да
додирujete лице**

**Перите руке око
20 секунди**

Садржај

04

из ЕПС групе

ХЕ „Ћердап 2“ обележила 37 година
производње енергије
Произведена 51 милијарда kWh

08

производња

Ремонт блока ТЕНТ Б1
Санација трансформатора

10

репортажа

Групација за турбинску регулацију
ТЕНТ А
„Мозак“ термоелектране

12

актуелно

Железнички транспорт ТЕНТ
Почели ремонти

13

Из Службе за контролу и заштиту
животне средине
Радно пролеће

14

IMS у огранку ТЕНТ
**Утврђени циљеви безбедности и
здравља на раду**

15

Добровољно давање крви у ТЕНТ-у
Хуманост без граница

16

локални мозаик

На четвртој седници Скупштине
ГО Обреновац
Усвојен нови ребаланс буџета

05

ЕПС почео сарадњу с купцима-произвођачима

Потписан први уговор

06

Изградња ОДГ постројења у ТЕНТ А

Циљ - наставити без предах

09

Из ТЕ „Колубара“

Ремонтна сезона у пуном јеку

импресум

ИЗДАВАЧ: ЈАВНО ПРЕДУЗЕЋЕ ЕЛЕКТРОПРИВРЕДА СРБИЈЕ
ЧАСОПИС ИЗЛАЗИ МЕСЕЧНО

В.Д. ДИРЕКТОРА: Мирован Томашевић, ДИРЕКТОР СЕКТОРА ЗА ОДНОСЕ С ЈАВНОШЋУ: Звездана Јовановић Поповић, ГЛАВНИ И ОДГОВОРНИ УРЕДНИК: Радоје Радосављевић, РЕДАКЦИЈА: Миодраг Вуковић, Љиљана Јовичић, Љубивоје Маричић, Сања Врањеш, АДРЕСА РЕДАКЦИЈЕ: Богољуба Урошевића Црног 44, 11500 Обреновац, ТЕЛЕФОН: 011/20-54-500, Е-МАИЛ: redakcijatent@eps.rs WEB SITE: www.eps.rs ЛИКОВНА И ГРАФИЧКА ПРИПРЕМА: „Комазец“, Инђија, НАСЛОВНА СТРАНА: Љубивоје Маричић, ЛОГОТИП: Милош Павловић, ШТАМПА: „Комазец“

Први број листа ТЕ „Никола Тесла“, под називом „Информативни билтен“, изашао је из штампе августа 1978. године, од октобра 1979. носи назив ТЕНТ, а од 15. новембра 2017. године „ЕПС ЕНЕРГИЈА ТЕНТ“

Произведена 51 милијарда kWh

Строжи критеријуми производње енергије из фосилних горива подигли су важност хидроенергије на виши ниво

Бетонска структура на 863. километру Дунава 12. априла навршила је 37 година успешног рада током којих је 10 агрегата произвело 51,06 милијарди kWh зелене енергије.

– То је свакако заслуга стручњака, техничког особља и одличног мајсторског кадра. Свесни смо колико у овој ситуацији енергетском систему Србије значи сваки киловат-сат и настојимо да професионалним приступом остваримо максимум како бисмо што квалитетније испланирали производњу енергије. Строжи критеријуми производње енергије из фосилних горива подигли су важност хидроенергије на виши ниво. У марту смо имали најслабији месечни доток Дунава, јер је река донела 2.902 кубика мање воде од вишегодишњег просека. Мудрим

■ Горан Јовановић

планирањем производње из овако слабог дотока извукли смо максимум енергије – каже Горан Јовановић, директор ХЕ „Ћердап 2“.

Сваки рођендан је прилика да се подсетимо дана када је група стручњака, предвођена Владимиром Милосављевићем, електроинжењером за електроопрему, остала дубоко у ноћи да после 26 месеци монтаже пусти у рад А3. Поред проблема на пуштању првенца, сви су решени упорношћу и залагањем и у један час и један минут 12. априла 1985. године на електроенергетску мрежу Србије синхронизована је „тројка“. Пред крај новембра 1987.

на електроенергетски систем синхронизован је и последњи агрегат (А1) на основној електрани и ЕПС је био богатији за 216 мегавата. У другој фази изградње додатне електране са два агрегата ХЕ „Ћердап 2“ добија нова 54 мегавата снаге. Са 270 MW инсталисане снаге и просечном годишњом производњом од 1,5 милијарди kWh енергије ХЕ „Ћердап 2“ је импозантна грађевина која спаја две обале Дунава, односно суседне државе. Колико је овде утрошено материјала, илуструје податак да се могао направити град за 33.000 становника.

На свом производном салду ХЕ „Ћердап 2“ данас има више од 51,6 милијарди зелених киловата. У 2021, ХЕ „Ћердап 2“ произвела је педесетмилијардити киловат-сат. Дунав је подбацио у односу на вишегодишњи просек, али мудрим планирањем остварена је трећа најбоља производна година у историји електране. Ово је пре свега заслуга добро одрађених ремонта.

– Коefицијент поузданости од 99,91 проценат јесте показатељ изузетно добре техничке припремљености агрегата и помоћне опреме, па се с правом поставља питање да ли уопште постоји нека машина са оволико година старости а да даје одличне резултате. У табели кварова за прошлу годину јасно се види да је највећи квар отклоњен за 18,40 часова, што јасно указује на то да су екипе из одржавања добро ухотане и брзо реагују. Из свих табела о раду електране може се видети да електрана након 37 година рада и озбиљних улагања у опрему даје одличне резултате – закључује Јовановић.

После одличних 37 производних година ревитализација је неминовност.

У току је израда студије оправданости са идејним пројектом за ревитализацију, модернизацију, повећање снаге и степена корисности производних агрегата ХЕ „Ћердап 2“. У оквиру ових активности у наредном

периоду предстоје одговори пројектанта на примедбе стручног тима и консултаната. Предстоји и одржавање стручног савета ЕПС-а 2022, када ће бити усвојена достављена студија оправданости са идејним пројектом. У складу с даљим уговореним обавезама, након израде и усвајања студије оправданости са идејним пројектом следи израда тендерске документације за ревитализацију. Очекивани избор најповољнијег понуђача и потписивање уговора за извођење радова је четврти квартал 2022. године.

Много риба и птица

Због свог технолошког процеса добијања електричне енергије коришћењем хидропотенцијала, ХЕ „Ћердап 2“ нема штетних емисија у ваздух које представљају значајан аспект утицаја на животну средину, па се, сходно томе, емисије у ваздух и не мере. У току 2021. на објекту ХЕ „Ћердап 2“ нису регистровани негативни утицаји на проток и еколошки систем низводно од објекта. Да је ово одлична средина, показује велики број врста рибе у Дунаву, али и птичјег света, који се храни рибом.

Како је рекао директор ХЕ „Ћердап 2“, пројектовање и радови на замени старих агрегата новом опремом биће додатно дефинисани инвестиционо-техничком документацијом и инвестиционим одлукама ЕПС-а.

– Ревитализација је неминовност и наши стручњаци заједно с колегама из огранка „ХЕ Ћердап“ и стручним службама ЕПС-а раде на припреми техничке документације за ревитализацију. Ово је велика прилика да искусни, прекаљени кадрови уз додатну енергију млађих стручњака још једном искажу своје знање да овај објекат остане на високом нивоу успешности производње зелене енергије – објаснио је Јовановић.

М. Дрча

■ Редовни ремонти су услов за добру производњу

Потписан први уговор

Први пример када купац постаје и произвођач електричне енергије из обновљивих извора

Јавно предузеће „Електропривреда Србије“ закључило је први уговор с комерцијалним купцем-произвођачем и ово је први пример када купац постаје и произвођач електричне енергије из обновљивих извора. ЕПС је 30. марта са компанијом „Gruner Serbian“ из Власотинца закључио уговор о потпуном снабдевању с нето обрачуном за период од 1. априла 2022. до 31. децембра 2023. године.

Компанија „Gruner Serbian“ изградила је соларну електрану на крову производног објекта, инсталисане снаге 500 kW.

Прикључењем те соларне електране купац-произвођач користиће произведену електричну енергију за сопствену потрошњу, а вишак електричне енергије испоручиће електроенергетском систему. На тај начин знатно ће бити умањени рачуни за преузету електричну енергију коју је „Gruner Serbian“ куповао на отвореном тржишту.

ЕПС је потписао и уговоре с домаћинствима која су поднела захтеве за закључење уговора о потпуном снабдевању с нето мерењем и о њима одмах обавестио оператора дистрибутивног система („Електродистрибуција Србије“). Следећи корак је прикључење електране на електроенергетски систем, који је у обавези да уради оператор дистрибутивног система, и то у року од пет дана од закључења уговора. Након прикључења, у наредних пет дана, оператор дистрибутивног система уписује крајњег купца у Регистар

купаца-произвођача, који тиме стиче статус купца-произвођача.

ЕПС је на својој интернет страници, на линку <http://www.eps.rs/cir/snabdevanje/pages/kupac-proizvodjac.aspx>, поставио упутство „Како постати купац-произвођач?“. На том линку објављени су захтеви за закључење уговора о потпуном снабдевању с нето мерењем, односно нето обрачуном, као

и модели уговора о потпуном снабдевању електричном енергијом за купце-произвођаче. Прилог захтева је обавештење о прилагођеном мерном месту, које је издао оператор дистрибутивног система. То је део неопходне документације за домаћинства и фирме који намеравају да производе електричну енергију из обновљивих извора за сопствене потребе, уз могућност да испоруче у систем вишкове енергије или преузму електричну енергију када им је то потребно. С домаћинствима се закључује уговор о потпуном снабдевању с нето мерењем, а с фирмама уговор о потпуном снабдевању с нето обрачуном. Суштинска разлика између нето мерења и нето обрачуна је да код нето обрачуна цена преузете електричне енергије не мора бити иста као цена по којој се испоручује електрична енергија у електроенергетски систем.

Процедура

Пре подношења захтева за закључење уговора неопходно је да купац изгради електрану која користи обновљиве изворе енергије и чија инсталисана снага није већа од одобрене снаге прикључка објекта купца. Неопходно је и да се прилагоди мерно место, то јест да се постави двосмерно бројило, као и да се оператору система достави потврда да су уређаји, инсталације и мерно место исправни и у складу с прописима и стандардима.

P. E.

Циљ – наставити без предаха

Радови у оквиру друге фазе овог пројекта изводе се на два највећа објекта – апсорберима за блокове 3 и 4, као и за 5 и 6

Градитељи постројења за одсумпоравање димних гасова (ОДГ) за четири 300-мегаватна блока у ТЕ „Никола Тесла А“ дају све од себе да се радови на градилишту одвијају темпом у складу са термин планом и редовним активностима у највећој термоелектрани у Србији. Успешно су завршене све активности у ремонту блока 4 и

на машинској и електро страни. Трансформатор 4БТ1 успешно је пуштен под напон и до зграде Ц5 доведено је напајање 6 kV. У току је ремонт блока ТЕНТ А3 и извођач мора да обави све договорене послове на клапнама канала димног гаса уз монтажу вентилатора заптивног ваздуха са припадајућим цевоводима до клапни. Такође, потребно је омогућити 6 kV напајање са трафоа 3БТ1 до електрокомандне зграде Ц5.

– Све ово очекујемо да се заврши и током ремонта блока 6. У оквиру прве фазе на највећем објекту силосу гипса (Ц30) обавља се монтажа и предмонтажа разних цевовода као и монтажа фасаде. У току је гумирање и припрема за гумирање на резервоарима (Ц32, Ц33, Ц28). На згради млевења кречњака такође се монтирају

Још доста посла

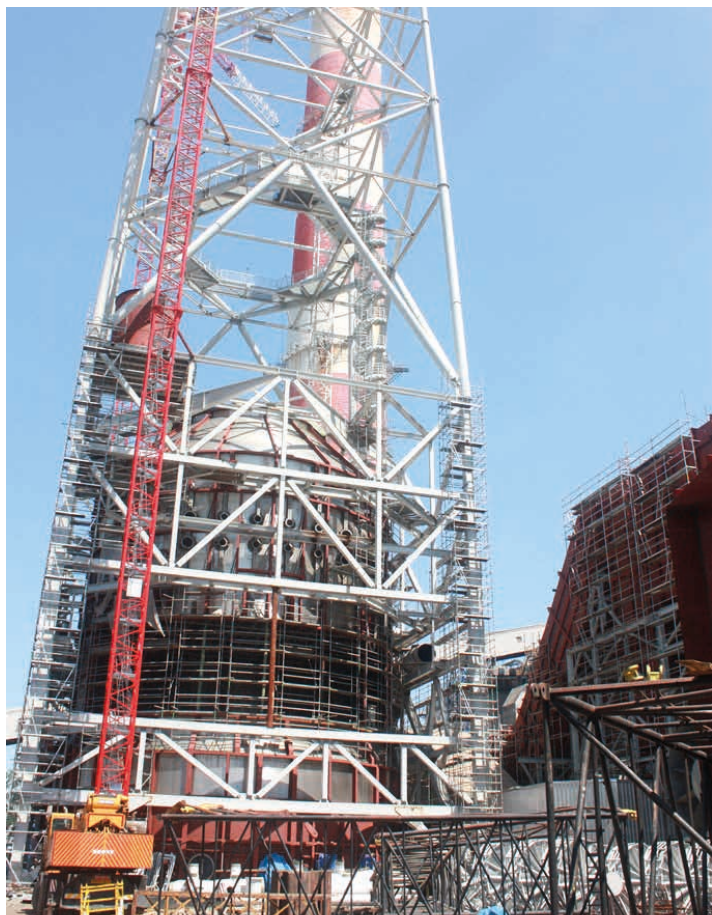
Циљ је да се у овој години заврше сви радови на изградњи комплетног постројења, да се упусте димни гасови у оба апсорбера и да се обави прелиминарно преузимање функционалне целине апсорбера Ц2, а почетком 2023. године и прелиминарно преузимање функционалне целине апсорбера Ц1. Са радом је почела и Комисија за преглед постројења у циљу добијања употребне дозволе. Има још доста да се ради да се дође до циља, а то је смањење емисије сумпор-диоксида у димним гасовима испод 200 mg/Nm³, као и смањење емисије прашкастих материја испод 20 mg/Nm³ – каже Љиљана Велимировић.

цевоводи. У електро-командној згради Ц23 се приводе крају финални архитектонски радови. У току је бетонирање темеља за колске ваге потребне за пријем кречњака на постројење. Почело је пуштање у рад уређаја у објектима Ц36, Ц22, Ц24, Ц18, Ц39, Ц19 уз истовремену обуку радника који ће бити ангажовани на новом постројењу – каже Љиљана Велимировић, руководилац пројекта.

Обављају се и радови у оквиру друге фазе овог пројекта – изградњи два највећа објекта, апсорбера за блокове 3 и 4, као и за 5 и 6. На апсорберу за „тројку“ и „четворку“ монтирају се

оксидациони цевоводи, као и под и челичне конструкције влажног димњака до 95 метара висине. На згради рецикулационих пумпи и дуваљки оксидационог ваздуха монтира се арматура и оплата зидова. Такође, монтирају се и заварују клапне и поставља изолација на каналу димног гаса А4. На згради за третман хидромешавине гипса Ц37 у току је бетонирање дренажне јаме.

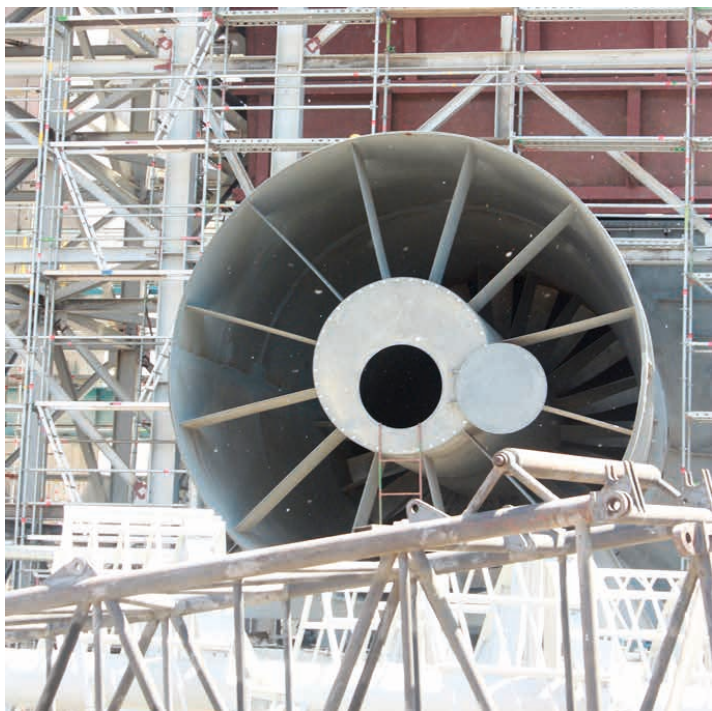
На апсорберу за блокове 5 и 6 ламинирају се ФРП цевоводи и подигнути сегменти влажног димњака, као и заваривање подних лајсни у апсорберу Ц2. Подигнуто је 12 од 17 сегмената влажног димњака.

■ Апсорбер за блокове 3 и 4

■ Апсорбер за блокове 5 и 6

■ Вентилатор за апсорбер

На пумпној станици Ц3.2 монтира се челична конструкција и повезују се реци пумпе са цевоводима. На пумпној станици Ц4.2 почела је монтажа реци пумпи као и челичне конструкције објекта. На резервоару за хаварно пражњење апсорбера Ц8 изводе се радови на монтажи и заваривању. Исти радови се изводе и на другом резервоару процесне воде. Монтирају се и челична конструкција канала и канали димног гаса за блокове 5 и 6 Такође, напредују радови на монтажи челичне конструкције

цевних мостова Ц38.5, Ц38.14. Почела је монтажа и цевног моста Ц38.6.

Паралелно са радовима на обе фазе, одвијају се радови на касети један – касети за пријем хидромешавине гипса са постројења ОДГ у ТЕНТ А. У току су уградња водонепропусне фолије, допремање шљунка и израда дренажног тепиха, као и монтажа темеља и цевовода за истакање хидромешавине гипса и воде, и монтажа дренажних цевовода.

М. Вуковић

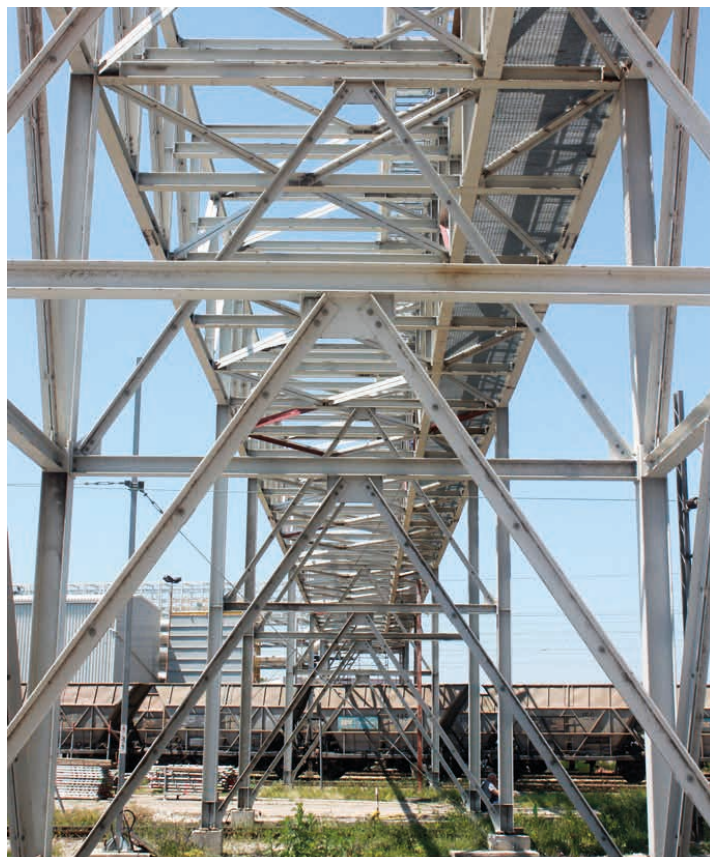
■ Ступенице за апсорбер

■ Постављање оплате за бетонске радове

■ Уграђивање цевног система за апсорбер

■ Цевно кабловски мост

Санација трансформатора

Уз ремонт блока 1 завршавају се и други важни послови: поправка копача угља, реконструкција водоничне станице, постављање клапне на каналу димног гаса

Ремонт блока ТЕНТ Б1, започет у првим данима априла, који је сада у завршној фази, био је изузетно динамичан. Урађено је много посла на више различитих локација. Много људи смо ангажовали. И сад полако приводимо те радове крају. Планирано је да ремонт траје 50 дана и да блок покренемо 22. маја, али очекујем да то буде и раније – овако Александар Илић, директор ТЕНТ Б, укратко оцењује радове на блоку 1 термоелектране на Ушћу.

Он каже да је најважнија санација трансформатора 1АТ

за коју је, након консултација са фирмом „Електроисток“, утврђено да је потребно 45 дана.

– У раду трансформатора 1АТ уочили смо грејање на појединим местима и то је захтевало хитну санацију. Када смо га отворили, видели смо да су лимови, који служе за усмеравање магнетних поља, расути по самом трансформатору. Стручњаци из „Електроистока“ потврдили су наше размишљање да тај трансформатор не може да се врати у погон. На његово место поставили смо трансформатор који смо 2016. године скинули са блока 2 када је за тај блок стигао нови трансформатор. Међутим, трансформатор са блока 2 је у ровитом стању. Планирамо да у наредном периоду поправимо трансформатор 1АТ колико је то могуће. Извесно је да ће морати да се купи нови трансформатор. До тада ћемо, уз велику превентиву и појачану контролу, радити са постојећим трансформатором – објашњава Илић.

На блоку 1 у котловском постројењу комплетно су „претресени“ млински кругови.

■ Александар Илић

Прегледано је свих осам млинова, а на три су замењена радна кола. Урађено је и хоризонтално и радијално заптивање у реци каналима.

– Почели смо послове које нисмо стигли да обавимо у прошлогодишњем великом ремонту. Зона реци канала на уласку у млин у великом ремонту није била озидана опеком па је термовизија показала у тим зонама већа исијавања и веће температуре. Сада смо озидали опеком тај део реци канала како је и било предвиђено пројектом – наглашава Илић.

Он каже да је после заустављања блока обављена и контрола ложишта са унутрашње стране и том приликом је откривено да су четири горионика угља у лошем стању. За време великог ремонта, када су они изнова рађени, то није било урађено довољно квалитетно. Након рекламације, извођачи радова поправили су све што је тражено у овом ремонту. Уочени проблеми са горионичима угља продужили су ремонт за пет дана, на укупно 50, али је

најважније, како каже Илић, да је саниран овај веома битан део за рад блока.

Док се ремонтује „јединица“, завршавају се и други важни послови. Поправљен је копач на депонији угља. Проблеми са копачем угља датирају из ранијег периода, а због оптерећености овај уређај је хитно ремонтован.

– Обављена је нивелација копача. У току вишедеценијског рада и хаварије коју је имао пре десетак година, он је потонуо на једној страни и то је правило проблеме у раду. Замењени су редуктор, лежајеви и комплетна трака за блок 1 и други хидраулични цилиндар на стрели копача, а затезни и погонски бубњеви су гумирани. Већина тих послова обављена је у сарадњи са колегама из „Колубара Метала“. То је сада завршено и копач је у веома добром стању тако да спремно дочекујемо наредни период, а поготово зиму – каже Илић.

Осим овога, ремонт „јединице“ је искоришћен да се за потребе одсумпоровања на ТЕНТ Б уради клапна на каналу димног гаса који иде ка блоку 1. И фарбање димњака је почело.

– Завршили смо и реконструкцију водоничне станице. Реконструисани су комплетна инсталација од водоничних панела складишта, цевоводи до машинске хале, као и пратећа арматура. Нови систем требало би ускоро да буде пуштен у рад. Сада само за блок 1, а када блок 2 оде у ремонт, онда и генератор блока 2 треба да се напаја водоником са потпуно нове линије – каже Александар Илић.

Р. Радосављевић

■ Време ремонта искоришћено за постављање клапне за ОДГ

Прилагођавање новом систему

У раду блока 1 долазило је до зашљакивања мазутних горионика и онда је мазут уместо у котао излазио напоље и палио се у котловском постројењу. У овом ремонту комплетно смо проверили мазутне горионике, у сарадњи са стручњацима из „Рафака“. Никакви недостаци нису уочени на мазутним горионичима, а ни у њиховој монтажи. Нови систем сагоревања NOx, где су комплетно промењени канали аеро смеше, показивао је да у зони мазутних горионика, где је велика концентрација аеро смеше и због постојећег састава угља, долази до „паљења“ пепела и лепљења за цев испаривача. Руководићемо се препоруком „Рафака“ да модификујемо мазутне горионике и прилагодимо их новом систему рада као и предстојећом оптимизацијом сагоревања – каже Александар Илић.

Ремонтна сезона у пуном јеку

Радови на блоку 5 обављени од 2. до 30. априла, а ремонт блока 3 трајаће до 31. маја. За „јединицу“ и „двојку“ планирани третмани неге, а неће изостати ни захвати на заједничким постројењима

У термоелектрани „Колубара“ у Великим Црљенима овогодишња ремонтна сезона је у пуном јеку. Без обзира што су у фокусу блокови 5 и 3, главни адути најстарије активне термоелектране ТЕНТ-а и ЕПС-а, неопходни захвати изводе се и на заједничким постројењима. Упркос скромној снази и позамашном стажу, неће бити занемарене ни „јединица“ и „двојка“, које иза себе имају више од шест и по деценија рада.

– Актуелну ремонтну сезону отворио је блок 5, инсталисане снаге 110 MW, где је стандардни ремонт трајао од 2. до 30. априла. Третирани су они делови постројења који се током експлоатације највише хабају и на њима су обављени бројни послови, међу којима су: чишћења одређених измењивача топлоте и ревизије појединих уређаја, како оних код којих су уочене извесне аномалије или проблеми у раду, тако и оних код којих је дошло време за уобичајено сервисирање – каже Ђуро Јанус, главни инжењер Сектора одржавања.

Он наводи да је на котловском постројењу завршена поправка уређаја за ложење млинова, додача и канала, а на линији ваздух–гас поправка вентилатора и припадајућих клапни. Истиче да је цевни систем саниран у зонама у којима је у 2021. било извесних проблема, пре свега на економијазеру.

– Што се тиче мерно-регулационо управљачког (МРУ) и електро дела, такође је спроведен редован ремонт, док

■ ТЕ „Колубара“

су на турбунском постројењу урађени уобичајени захвати на уљном систему, пумпама, измењивачима топлоте и другим виталним деловима. Кад су у питању измењивачи топлоте, неки од њих се у току ремонта чисте, док друге оцењује акредитовано тело за сертификацију посуда под притиском, према важећим правилницима Републике Србије – прецизирао је наш саговорник, уз напомену да су на арматурама обављени превентивни прегледи и ремонти сигурносних вентила.

Ремонт блока 3, од 65 MW, такође ће потрајати 29 дана, од 3. до 31. маја.

– Ремонтујемо турбопостројење „тројке“, али и котлове 4 и 5. Углавном су планирани стандардни послови, како би се овај блок што боље припремио за хладнији период године, када паралелно функционише и у базном и у топлификационом режиму.

Не треба заборавити да блок 3, осим што производи електричну енергију за систем, зими испоручује и топлотну енергију за грејање пословних и стамбених објеката у Великим Црљенима – напомиње Јанус.

Током већег дела маја (од 3. до 23.) у термоелектрани „Колубара“ на снази је тотални застој. Овај планирани предах увек добро дође ветеранки ТЕНТ-а и ЕПС-а, будући да се у том периоду дужна пажња посвећује заједничким постројењима.

– Двадесетодневни застој, који се обично практикује у мају или јуну, користи се за неопходне послове на заједничким постројењима које није могуће обавити док су блокови у раду или појединачно у ремонтима, те се намеће потреба да се цела електрана искључи са мреже. Имајући у виду чињеницу да овде имамо попречне везе између

блокова, нужно је да се све истовремено заустави, како бисмо их ремонтовали. Багер станица код нас је такође заједничка за све блокове, као и делови постројења за хемијску припрему воде (ХПВ). То су само неке од специфичности ове термоелектране због којих се приступа оваквом начину одржавања и сваке године прибегава овој привременој, али делотворној мери – конкретан је Јанус.

Транспортери на допреми угља, разводи на електро делу који су готово непрекидно под напоном, карактеристичан систем расхладе (са расхладним торњевима), али и неки други делови постројења, на „поштеди“ су само у време тоталног застоја, који је саставни део ремонтних планова кад је реч о термоелектрани „Колубара“. Наш саговорник нам скреће пажњу на те важне чињенице, али и наговештава да ће активности мањег обима уследити и по завршетку ремонта.

– За блокове 1 и 2, снаге по 32 мегавата, предвиђени су третмани неге, чије ће спровођење преваходно да зависи од потреба електроенергетског система Србије за ангажовањем та два блока – закључује Јанус.

Темпирање форме

Током актуелне ремонтне сезоне у термоелектрани „Колубара“ предузимају се неопходне активности и мере како би се расположива постројења одржавала у што бољој кондицији, а ветеранки огранка ТЕНТ И ЕПС омогућило да што дуже сачува своје место у електроенергетском систему. Ка темпирању форме за хладнији период године усмерени су сви напори запослених и извођача радова у овој термоелектрани, која је почела са радом далеке 1956. године.

Љ. Јовичић

„Мозак“ термоелектране

Они одржавају турбинске регулаторе од блока 1 до блока 6, турбинску заштиту, регулацију и управљање уређајима у машинској хали

У ТЕ „Никола Тесла А“ где су инсталирани највећи термокапацитети у ЈП ЕПС, једна од важних групација је она за регулацију турбинских постројења. Како овде кажу, управљање и регулација турбине су „мозак“ термоелектране, док су турбонапојне пумпе „срце“ електране.

– Наш задатак је да одржавамо турбинске регулаторе од блока 1 до блока 6. Поред тога, бавимо

се турбинским заштитима, регулацијом и управљањем осталим уређајима у машинској хали (функционалне групе конденз пумпи, напојних пумпи, заптивне паре, воде статора, заптивног уља, регулационог уља и свим осталим уређајима који се налазе у машинској хали). Бавимо се одржавањем и управљањем на компресорским станицама регулационог ваздуха, од блока 3 до блока 6 – каже Немања Самарџић, технолог у овој групацији.

Према његовим речима, регулација уласка паре у турбину, а самим тим и регулација снаге на излазу из блока су предуслови за почетак производње електричне енергије.

– Када блок добије налог за кретање, прво мора да се достигну параметри у котлу. Када се испоштују сви технолошки услови потребни за пуштање паре у турбину, онда на сцену ступа турбински регулатор, који

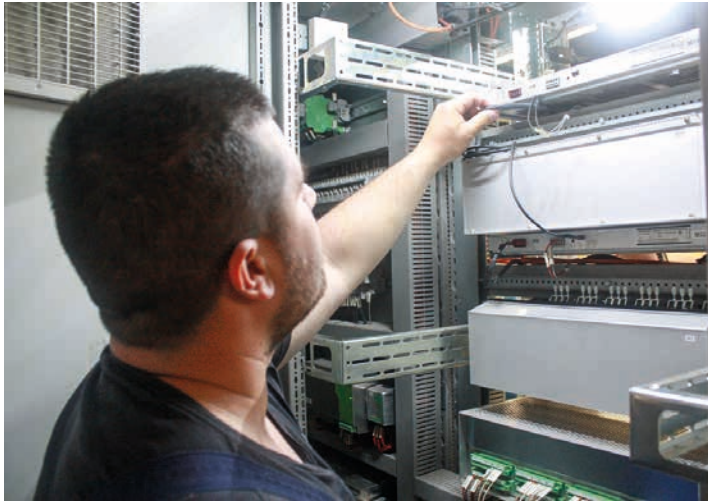
■ Немања Самарџић

најпре ради у регулацији брзине док не изведе турбину на 3.000 обртаја у минуту, што је уједно и најкомплекснији режим рада регулације. После синхронизације са мрежом, наредни режим је регулација снаге, а након тога следи регулација притиска. Највиши ниво регулације је када

турбина и котло раде у аутоматичи, односно у координисаном моду и они тада заједно у координацији управљају блоком. Сви процеси који се одвијају у оквиру турбинске регулације су веома брзи и заштите морају да реагују правовремено. У систем турбинских заштита улазе сва битна мерења неопходна за

■ Група за турбинску регулацију

■ Редовна контрола релејних ормана турбине А4

сигуран и поуздан рад турбине. Када се јави неки квар, у 99 одсто случајева радимо када је блок на мрежи, а свака наша грешка доводи до испада блока – каже Самарџић.

Немања је на радном месту технолога за турбинску регулацију и заштите од 2006. године.

– Првих неколико година учио сам од старијих колега. Прву самосталну реконструкцију турбинске регулације радио сам 2014. године на блоку А3. Потребно је да прође најмање пет година да би човек стекао неко искуство и знања. Мора да се познаје цео систем да би се доносиле важне и одговорне одлуке – каже он.

Један од чланова ове групуације је и Златко Стефановић, аутоматичар.

– Овде сам око четири године и похвалио бих колектив и целу групуацију која ме је добро примила. Посао је веома занимљив, држи пажњу, тако да уз њихову помоћ није био проблем да се адаптирам. Посао је и врло одговоран, грешке су скупе, али се трудимо да их не буде. Функционишемо као тим и за сада то добро иде. У погон

долазимо и из њега излазимо са осмехом, а проблеме заједнички решавамо – каже Златко.

У екипи је и Миломир Милутиновић, пословођа за управљање сигнализацијом технолошке заштите, који каже да му је част што ради са таквим колегама.

– Пред пензијом сам и могу да кажем да је ова група компактна и задовољство је радити са њима. Код нас сваки дан протиче у добром расположењу. Када су блокови у раду, срећују се радионичарске шеме и набављају се резервни делови који недостају – објашњава Милутиновић.

М.Вуковић

■ Провера параметара на регулационом вентилу

■ Постављање расхладних вентилатора у релејни орман

Техничари

Осим мајстора који иду у погон, саставни део групуације чине и техничари који су неопходни да би ова групуација функционисала и успешно обављала све задатке у погону. Њихов посао је да воде рачуна о стању резервних делова у магацину, радним, текућим и ремонтним наложима и техничкој документацији. Они су „неуролози“ турбинских постројења ове термоелектране.

■ Провера документације релејног постројења

Почели ремонти

У складу са активностима на коповима „Колубаре“ и електранама ТЕНТ-а, на индустријској железници обављају се сви неходни послови како би се обезбедило ефикасно функционисање комплетног система у наредном периоду

Железнички транспорт ТЕНТ саобраћа према устаљеном возном реду, уобичајеном за топлији период године. Током маја и јуна, на индустријској железници ТЕНТ предстоји доста послова, који ће захтевати ангажовање запослених

из готово свих служби ЖТ-а – каже Ненад Стевић, директор ЖТ ТЕНТ. – У првим данима маја почео је ремонт, јер је један од угљенокопа, БТУ систем „Вреоци“, такође ушао у ремонт. Искористили смо прилику да кренемо са „решетањем“ колосека пруге Бргуле–Вреоци, дужине преко два километра.

Стевић додаје да је у плану и замена шина на прузи Обреновац–Стублине. У току је замена предвиђених стубова контактне мреже на различитим локацијама дуж пруге, која, у договору са извођачем, тече предвиђеном динамиком.

– Трудимо се да максимално искористимо ремонте копова, али и да подмиримо потребе блокова ТЕНТ А и ТЕНТ Б за угљем, како бисмо завршили што више послова од којих зависи функционисање целог система. Циљ је да ремонтне активности ускладимо са планираним пословима РБ „Колубаре“ и ТЕНТ-а, како бисмо се што боље припремили за безбедан, стабилан и поуздан саобраћај у наредном периоду – каже он.

■ Подбијање пруге

У редовне активности спадају и превентивни прегледи вагона, који се од 2009. године практикују у сопственој режији.

– Превентивне прегледе осовинских лежајева требало би да урадимо на 400 вагона. У питању су уобичајени третмани, који трају око месец и по дана, а спроводе их наши радници, у нашим

радионицама, како на локацији ТЕНТ А у Обреновцу тако и на локацији ТЕ „Колубара“ у Великим Црљенима. Осим лежајева, што свакако представља приоритет, прегледају се и остали витални делови, како би сваки вагон изашао из радионице потпуно исправан и припремљен за саобраћај – објашњава Ненад Перић, шеф Службе одржавања.

■ Неопходни захвати на вагонима

Поправке вагона

На инвестициону поправку у смедеревски „Желвоз“ овог пролећа су упућена 23 вагона из возног парка ЖТ ТЕНТ. Према претходном уговору, од укупно 104, преостало је да се поправи још 89 вагона, док би према новом уговору требало да се ремонтује још 15 вагона.

Кад је реч о локомотивама, он подсећа да је покренут захтев за спољне услуге у вези са ремонтовањем возила из серије 443, али да ће реализација зависити, пре свега, од јавних набавки.

Из Железничког транспорта поручују да се са зацртаног „колосека“ не скреће већ више од пола века, откада је први воз колубарског лигнита стигао до прве обреновачке електране, с тим што се „вожња“ прилагођава времену и приликама.

Љ. Јовичић

Радно пролеће

У првој половини године на депонијама пепела ТЕНТ А и ТЕНТ Б реализован је низ значајних послова везаних за рекултивацију касета, односно сетву траве, садњу тамарикса и примену других неопходних мера

Служба за контролу и заштиту животне средине огранка ТЕНТ, у првој половини 2022. године, реализовала је низ значајних послова, првенствено на депонијама пепела ТЕНТ А у Обреновцу и ТЕНТ Б у Ушћу.

– На локацији ТЕНТ А, током фебруара и марта, засађено је укупно 30.000 резница тамарикса – 17.000 на новоизграђеним насипима касете 3, од 1. до 21. фебруара, и 13.000 на насипима касете 1 од 29. до 31. марта. Садња 100 садница пираканте на косинама ободних насипа касете 3, код хидроциклонских станица 3 и 7, обављена је 15. априла – каже Зоран Бајић, шеф Службе.

Он напомиње да је период од јануара до маја искоришћен за сетву траве, која је на 68,1 хектару равнот дела касете 2 трајала од 14. до 28. марта, на 6,7 хектара насипа касете 3 од 5. до 20. априла, а на 3,3 хектара насипа касете 1 од 26. априла до 5. маја. Дан касније тај поступак је завршен на још пола хектара насипа ове касете.

Што се тиче ТЕНТ Б, сетва траве ће се обавити на касети 2 (око два хектара), док ће на обе локације (ТЕНТ А и ТЕНТ Б) уследити прихрана траве засејане овог пролећа.

Наш саговорник наглашава да ће даља реализација планираних послова превасходно зависити од спровођења јавних набавки и динамике радова на депонијама.

Кад је реч о сечи, нези, уређењу,

■ Затрављене површине на насипима касете 2 ТЕНТ А

заштити, пошумљавању терена и гајењу шума, у годишњим извештајима се наводи да су опсежни радови на локацијама ТЕНТ А и ТЕНТ Б реализовани од 2019. до 2021. године.

Подаци из последњег извештаја говоре да је од 15. августа 2020. до 14. марта 2021. на простору око депоније пепела ТЕНТ А обављена чиста сеча презрелих стабала еуроамеричке тополе (клон I 214) у количини од 205,3 кубних метара, иза које су уследили припрема и пошумљавање са 244 саднице исте врсте у одељењу 1, одсек Г, на површини од 44 ара. Паралелно с тим, урађена је чиста сеча стабала еуроамеричке тополе (клон I 214) у

количини од 97,4 метра кубних, као и припрема терена и пошумљавање са 372 саднице I 214 у одељењу 1 одсек Ј, на површини од 67 ари. Потом се прешло у одељење 1, одсек С, где је обављена чиста сеча презрелих стабала исте врсте тополе, у количини од 1.416,2 кубна метра, те припрема терена и пошумљавање са 1.232 такве саднице, на површини од 2,22 хектара.

На простору око депоније пепела ТЕНТ Б (одељење 4, одсеци Ц и Е) такође је спроведен овакав третман, с тим што је завршена сеча у количини од 148,07 кубних метара и обављено пошумљавање са 1.798 садница тополе I 214, на

површини од укупно 3,24 хектара. Осим тога, попуњене су, односно замењене саднице које се нису примиле у претходној години садње са 328 нових, а предузете су и мере елементарне неге (окопавање и прашење) младих култура. Није изостало ни уклањање подраста у одељењу 1, одсек К, односно у одељењу 4, одсек А.

Из Службе за контролу и заштиту животне средине ТЕНТ-а подсећају да је 7. априла 2021. године потписан уговор са фирмом „Мичелини“ из Ваљева, којим су уговорени радови за 2022. годину.

Према овом уговору, послови се првенствено односе на ТЕНТ Б, а обухватају чисту сечу презрелих и сувих стабала у одељењу 4, одсек Q, на површини од 12,6 хектара. Након завршетка сече, која је у току, уследиће припрема терена и пошумљавање са 7.010 садница еуроамеричке тополе клон I 214. Од уговорених радова за ову годину за сада су приведени крају окопавање и прашење, као и уклањање подраста у младим културама тополе на новозасађеним површинама.

Љ. Јовичић

Зелено светло министарства

Сви радови из области шумарства који су изведени или се изводе у огранку ТЕНТ потпуно су у складу са Основом газдовања шумама за газдинску јединицу ТЕНТ А и ТЕНТ Б (2019-2028. година), на коју је добијена сагласност Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде, односно Управе за шуме. Основа је плански документ за десетогодишње газдовање шумама, који приказује стање шума, досадашње газдовање, одређене циљеве газдовања, обим планираних радова, као и мере за постизање циљева газдовања, наводе из Службе за контролу и заштиту животне средине у огранку ТЕНТ.

Утврђени циљеви безбедности и здравља на раду

Интерна провера спроведена у сва четири система управљања, што представља припрему за екстерну проверу почетком јуна

У складу са овогодишњим програмом и у оквиру редовне интерне провере система менаџмента, у свим организационим целинама огранка ТЕНТ (ТЕНТ А, ТЕНТ Б, ТЕ „Колубара“, ТЕ „Морава“ и Железнички транспорт ТЕНТ), од 6. до 12. априла спроведена је и интерна провера у области безбедности и здравља на раду (ОН&С). Провером овог и још три система управљања према стандардима ISO 9001, ISO 14001 и ISO 50001, огранак ТЕНТ

припрема се за екстерну проверу интегрисаног система менаџмента,

коју ће, према плану, да спроведе надлежно сертификационо тело SGS од 6. до 8. јуна.

У области безбедности и здравља на раду (ОН&С), у односу на 2021. годину, на нивоу огранка ТЕНТ утврђени циљеви су: смањење броја повреда на раду под контролом послодавца за најмање једну повреду; за по један одсто треба да буду смањени кључни показатељи стопе акцидента и број изгубљених радних дана, као последица повреда, а за најмање пет одсто смањен број почетних пожара.

С обзиром на специфичности појединих делова огранка, које су узете у обзир при дефинисању циљева IMS, по четири наведена ОН&С циља односе се на ТЕНТ А у Обреновцу, ТЕНТ Б у Ушћу и термоелектрану „Колубара“ у Великим Црљенима, док се циљеви термоелектране „Морава“ у Свилајнцу и Железничког транспорта ТЕНТ унеколико разликују.

На нивоу из 2021. ТЕ „Морава“ требало би да одржи број повреда на раду под контролом послодавца, број кључног показатеља стопе акцидента и број изгубљених

радних дана који су последица повреда на раду под контролом послодавца.

Железнички транспорт ТЕНТ, на „траси“ ОН&С, у овој години „јури“ три циља, у односу на 2021: смањење броја повреда на раду под контролом послодавца за најмање једну повреду, а најмање за по један одсто смањење кључног показатеља стопе акцидента и број изгубљених радних дана који су последица повреда на раду под контролом послодавца.

Љ. Јовичић

Кварталне провере

Циљеви интегрисаног система менаџмента, који обухватају управљање квалитетом (према стандарду ISO 9001), управљање животном средином (стандард ISO 14001), управљање безбедношћу и здрављем на раду (стандард ISO 45001) и управљање енергијом (стандард ISO 50001) за 2022. годину, које је усвојио Одбор за IMS, увелико се спроведе у свим деловима огранка ТЕНТ. Из Одбора за IMS подсећају да се реализација циљева прати квартално.

■ Безбедност запослених један од главних циљева

Хуманост не познаје границе

Током прва четири месеца 2022. године у обреновачким електранама реализоване су три акције добровољног давања крви, а учешћем запослених из ТЕНТ-а, ПРО ТЕНТ-а, ТЕ „Косово“ Обилић и других извођачких фирми прикупљене су укупно 174 јединице драгоцене течности. Радници су на делу показали да се може бити хуман и у условима пандемије, уз поштовање прописаних антиепидемиолошких мера.

На локацији ТЕНТ А, у акцијама спроведеним у фебруару и априлу, испит хуманости положило је 145 радника. Крв је дао 131 мушкарац и 14 жена, међу којима и 15 нових давалаца. Одзив учесника био би и већи да због здравствених тегоба

шесторо пријављених није морало да одустане.

На локацији ТЕНТ Б у Ушћу, у акцији организованој у јануару крв је дало 29 запослених, међу којима 25 припадника „јачег“ и четири припаднице нежнијег пола, а одустао је један потенцијални давалац. Према актуелном плану, наредна акција најављена је за јун, управо у ТЕНТ Б.

Добровољно давање крви у ТЕНТ-у се годинама негује и подстиче, у сарадњи са Институтом за трансфузију крви Србије и Црвеним крстом у Обреновцу. Натпросечан одзив радника, међу којима предњаче вишеструки даваоци, преточен је у неписано правило, чиме се овај огранак ЕПС-а сврстава међу најхуманије

српске колективе. Активним радницима неретко се придружују и пензионери, који личним примером мотивишу млађе колеге да преузму

и наставе хуману традицију, па се у сваку акцију укључи по неколико нових, углавном младих давалаца.

Љ. Јовичић

■ Огранак ТЕНТ подржава инклузију ометених у развоју

Велики за мале

Продајна изложба у ТЕНТ А поводом ускршњих празника

Корисници услуга Установе за дневни боравак деце и омладине са посебним потребама у Обреновцу, поводом ускршњих празника, приредили су у ТЕНТ А продајну изложбу уникатних рукотворина, које израђују у оквиру својих креативних и радно-окупационих активности. У понуди је и ове године била широка палета ситних уметнина, украшених пригодним празничним мотивима. Запослени из ТЕНТ-а, ПРО ТЕНТ-а и других извођачких фирми нису пропустили прилику да разгледају и купе изабране експонате, којима украшавају свој радни простор.

Огранак ТЕНТ на тај начин подржао је инклузију ометених у развоју, као вредних и корисних чланова колектива и симболично наградио креативност и труд малих уметника. Прикупљена средства биће искоришћена за куповину дидактичког материјала.

Из Установе за дневни боравак кажу да се деца са великом пажњом припремају за ове изложбе и посете обреновачким фабрикама струје, у којима су увек радо виђени и срдечно дочекани гости. Поручују да су задовољни дугогодишњом сарадњом и веома захвални на разумевању ТЕНТ-а и ЕПС-а за специфичне потребе особа ометених у развоју. Оснажује их чињеница да сарадња није прекидана ни за време пандемије и да су овогодишња дружења у ТЕНТ А уприличена непосредно по ублажавању антиепидемиолошких мера.

Огранак ТЕНТ показује висок степен друштвене одговорности

кроз сарадњу са Установом за дневни боравак деце и омладине са посебним потребама. Обреновачки електропривредни див несебично помаже онима којима су поуздани

ослонац и позитивна енергија преко потребни да би се лакше и брже укључили у друштвену заједницу.

Љ. Јовичић

Усвојен нови ребаланс буџета

Чланови локалног парламента закључили да ће овим ребалансом буџета моћи још доста да се учини за интензивнији развој града и квалитетнији живот грађана

На Четвртој седници Скупштине градске општине Обреновац, одржаној 19. априла, одборници су усвојили Предлог одлуке о трећој измени одлуке о општинском буџету за текућу годину.

– Општина Обреновац ће овим ребалансом буџета моћи да учини још много тога за добробит наших суграђана. Наставићемо да уређујемо наш град, као што смо га уређивали у претходном периоду, тако да ће квалитет живота људи бити далеко бољи. Наша очекивања су реална, ако се има на уму да сва расположива средства улажемо у оно што ће свима нама донети бољитак – оценио је Милорад Јанковић, председник Скупштине ГО Обреновац.

У циљу адекватнијег коришћења и бржег развоја туристичких потенцијала, усвојен је закључак о давању овлашћења председнику општине да по

јавном конкурс донесе решење о додели средстава, односно да закључи уговоре са привредним субјектима и предузетницима који обављају туристичку или угоститељску делатност, како би им била одобрена новчана потпора из општинске касе. По оцени локалног парламента, ова одлука ће у значајној мери одредити правце развоја Обреновца, пре свега у области туризма и угоститељства.

– Сетите се неких ранијих одлука, које су се тек сада показале разумним, економски оправданим и сврсисходним. Међу њима су одлука о уређивању популарне „Цевке“, коју сваке сезоне походи по неколико хиљада људи, одлука о изградњи дејег аква парка, који је изазвао посебно одушевење малишана и одлука отварању нове поликлинике у саставу КБЦ „Земун“, чије услуге с нестрпљењем ишчекују наши најстарији суграђани – навео је Мирослав Чучковић, председник Градске општине Обреновац.

Он је подсетио да су се својевремено велике наде полагале у потписивање уговора о изградњи две фабрике кинеског гиганта „Меи та“, на простору некадашње „Прве искре“ у Баричу, који је био потпуно девастиран током НАТО бомбардовања 1999. године.

– За чишћење и уређивање тог простора наша држава је уложила 240 милиона динара. Субвенције које су потом дате кинеском партнеру омогућиле су нам да данас тамо имамо око 3.000

запослених и да се сваког месеца у наш буџет слива толико новца да се то може осетити на сваком кораку у Обреновцу – прецизирао је Чучковић, уз најаву да ће ефекти будућег развоја такође бити видљиви већ при самом уласку у град.

Општина уз извођаче и инвеститоре

Пред нама су многи капитални пројекти и велика улагања, што ће, према очекивањима, донети евидентан напредак граду и општини. Градска општина Обреновац ће увек бити уз све извођаче, бројне домаће и стране инвеститоре, који су и у претходном периоду користили подстицаје наше државе – поручио је Мирослав Чучковић.

Процене говоре да ће вредност обреновачког хотела, који је продат за 402 милиона динара, по завршетку реконструкције нарасти до 1,4 милијарде динара.

– Општина ће одредити готово милијарду динара за уређивање тог простора, што ће подразумевати изградњу атлетског стадиона и спортских терена са вештачком травом, за све селекције фудбалских клубова, али и остале спортисте који буду гости нашег града. Осим новог аква парка, посетиоцима ће бити на располагању и савремена поликлиника, коју управо

опремамо немедицинском опремом (намештајем и рачунарима) у оквиру завршних припрема за отварање – најавио је Чучковић.

Надлежни најављују да ће аква парк бити у употреби од наредне летње сезоне, док ће се атлетски стадион завршити за пар година. Реконструисани објект обреновачког хотела отвориће врата посетиоцима пред нову 2023. годину, тачно четири деценије након његовог првог отварања.

У значајне пројекте убраја се и изградња градске железнице, којом ће се повезати београдске општине Нови Београд, Сурчин и Обреновац. Током наредне две године градиће се и постројење за прераду отпадних вода, за шта је потписан уговор вредан 11 милиона евра.

– Предстоје нам оперативни састанци у вези са подизањем насипа у Обреновцу, од 2,5 метара висине и 30 метара ширине, који ће трајније и поузданије да заштити наш град од евентуалних великих вода. То, међутим, захтева излазак из града преко новог моста. Стари мост, иако је за сада довољан и у функцији, за будућност какву предвиђамо и желимо Обреновцу биће потпуно анахрон и неупотребљив – закључио је Чучковић.

Сходно ребалансу буџета, усвојене су и одлуке о изменама посебних програма коришћења буџетских средстава појединих обреновачких јавних предузећа.

Љ. Јовичић

■ Пролећна слика Обреновца

Стециште културних дешавања

Под кровом овог здања, површине 600 квадратних метара, биће смештена обреновачка библиотека „Влада Аксентијевић“, са фондом од око 100.000 књига

Реконструкција зграде старе општине у Обреновцу приводи се крају, а здање које је деценијама било запостављено поново ће да буде један од препознатљивих симбола и упечатљивих украса Главне улице. Приликом обиласка градилишта, Горан Весић, заменик градоначелника Београда, рекао је да је задовољан динамиком и квалитетом обављених радова, захвалио свим извођачима, али и обзанио будућу намену „старог објекта у новом руху“.

– Ово је зграда за коју Обреновачанке и Обреновачани веома добро знају, иако је дуги низ година била ван употребе. Радује ме што ће под њеним кровом бити смештана градска библиотека, једна од најмодернијих у Београду, са изузетно богатим фондом књига. Неће то бити само место где ће се читати књиге и

приређивати књижевне вечери, већ ће бити омиљено састајалиште уметника и стедиште многих културних дешавања, каква су потребна Обреновцу. На овај начин показујемо колико је важно да се Београд интензивно развија у свим сегментима, да имамо довољно средстава у буџету којима можемо да реконструишемо и објекте културе, а не само да градимо путеве, ширимо топлотификациону и канализациону мрежу и основну инфраструктуру – рекао је Весић.

Библиотека „Влада Аксентијевић“ у Обреновцу броји око 100.000 књига, а нови простор од преко 600 квадратних метара биће више него довољан за смештај комплетног књижног фонда.

– Имаћемо научно одељење, одељење за издавање књига и дечји кутак, као и модерну читаоницу за студенте и собу за одмор. У простору који је прилагођен потребама корисника, моћи ћемо да понудимо нашим суграђанима, како млађим тако и старијим, да позајмљују и читају књиге, да уче и предахну од учења, да се релаксирају и размене мисли, једном речју, да се добро осећају. Овај простор биће на располагању и обреновачким књижевницима, превасходно у функцији свега онога што се планира и очекује у наредном периоду, а што би требало да допринесе развоју

■ Зграда старе општине још увек се реконструише

књижевности у граду – навео је Вукашин Љуштина, директор ове установе културе.

Реконструкција зграде старе општине омогућиће квалитетнији рад појединих удружења и клубова, међу којима ће, засигурно, бити и неких нових.

– Већ дуги низ година жудимо за варошким клубом књижевника, где ће се окупљати књижевници да би разговарали о својим делима, где ће радо навраћати и овдашњи издавачи, којих је тренутно четири, где ће се одржавати промоције књига, прикази дечјих радова и разни други програмски садржаји. Биће ту и атрактивног галеријског простора, као и свега онога што је везано за библиотекарску и литерарну делатност, за очување и неговање тог важног сегмента наше културне баштине. Имамо

разлога за задовољство што је Обреновац добио овакав објекат, који ће нас подсећати на нешто што је било, али и подстицати на нова постигнућа у књижевности и уметности. Верујем да ће нас лепо уређен простор и пријатна атмосфера мотивисати да што чешће долазимо, да што више читамо и да га што боље користимо за различите видове културе – поручио је Зоран Ђорломановић, члан Већа општине Обреновац.

Према најјавама градских и општинских челника, досадашње здање библиотеке у обреновачком „Милошевом конаку“ биће претворено у Завичајни музеј, који ће имати своје место и функцију у оквиру Музеја града Београда.

Љ. Јовичић

ХАБ у старом млину

Објекат старог млина у Обреновцу, који су недавно обишли стручњаци из Завода за заштиту споменика културе у Београду, такође ће бити намењен културним посленицима и разноврсним садржајима.

Замишљен је као савремено опремљени мрежни уређај ХАБ, који ће, осим ИТ радионице, објединити и простор за позоришне представе и музичке догађаје. Обреновац ће тиме добити мали културни центар, како у затвореном тако и на отвореном, на чему ће заједнички да раде Град Београд и Градска општина Обреновац – наговестио је Горан Весић.

■ У Милошевом конаку биће Завичајни музеј

Зелени тепих на Ушћу

Почетком септембра 1997. године први пут, на равном делу касете 2 депоније пепела и шљаке ТЕНТ Б, површине око 200 хектара, засејана је трава

■ Сетва траве на депонији пепела ТЕНТ А

Средином деведесетих година прошлог века ветар је често подизао пепео са депонија пепела и шљаке обреновачких термоелектрана. Требало је набавити прскаче, обезбедити довољне количине семена трава, саднице, минерално ђубриво, а наша земља је у то време била под санкцијама међународне заједнице. Упркос свему, на депонијама пепела ТЕНТ А и ТЕНТ Б, после неких недоумица приликом тражења најбољег решења, први пут су затрављене равне површине неактивних касета.

Најкритичнији период био је 1996. године на депонији пепела ТЕНТ Б. Претходне године преусмерено је истакање мешавине воде и пепела са касете 2 на касету 1. Већ почетком

марта 1996. засејана је трава на касети 2, али је то, испоставило се, био лош покушај јер није обезбеђено квалитетно заливање. Пасивна касета 2 постала је тада потпуно незаштићена, а није било могуће бранити ни делове активне касете 1 између воденог огледала и насипа, такозване „суве плаже“. И слаб ветар је у таквим околностима подизао пепео и са ружом ветрова усмеравао га према околним селима – Ушћу, Скели, Дрену и Грабовцу. И то је потрајало. Забележено је да је један од најжешћих удара ветра био баш оног дана када је тадашњи министар за заштиту животне средине дошао да обиђе депонију

пепела јер су се грађани, који живе у непосредној близини депоније пепела, жалили надлежнима.

После тог акцидента постало је свима јасно да се новац за биљну рекултивацију депоније пепела и шљаке ТЕНТ Б мора под хитно пронаћи. У мају 1997. године посејана је трава на насипима и косинама, а почетком септембра и на равном делу касете 2. Било је то први пут да се затрављује тај део касете, површине око 200 хектара. Извођач радова био је Институт за земљиште из Београда, који је одабрао мешавину семена, одредио количине минералног ђубрива приликом сетве и касније за прихрану. Сетву на равном делу

касете 2 својом механизацијом, тракторима и сејалицама, обавили су мештани околних села.

Сетва је била само део неопходних послова које је било хитно завршити. Осим тога, на локацији ТЕНТ Б оспособљено је 11 дренажних бунара, изграђено је још осам нових бунара, поправљене су хидроциклонске станице, набављени су тифони за заливање (покретни прскачи), посађене су тополе у ветрозаштитном појасу, а очишћен је и ободни канал депоније пепела у дужини од 10 километара.

Резултати радова на депонији пепела и шљаке ТЕНТ Б били су видљиви већ у априлу 1998. године. Касета 2 на Ушћу подсећала је на огромни зелени тепих. Прихрана вештачким ђубривом је успешно обављена и већ тада се могло рећи да је савладана технологија сетве траве на пепелишту.

Нова технологија сетве

Радовима Института за земљиште на депонијама пепела и шљаке ТЕНТ А и ТЕНТ Б руководила је Зорица Цокић. Она је, на основу искустава у претходним сетвама, већ за пролеће 1999. године предложила нову технологију сетве, која је подразумевала другачији одабир мешавине семена вишегодишњих и једногодишњих трава. Предложено је и коришћење садница пауловније, нове врсте дрвета увезеног из Кине, за спољне косине и ветрозаштитни појас.

Важни послови обављени су 1998. године и на депонији пепела и шљаке ТЕНТ А. Ту стање никада није било толико критично као на локацији ТЕНТ Б, али је било проблема. Засејано је 94 хектара равне површине касете 2, а радове је опет организовао београдски Институт за земљиште. Сетва је, додуше, трајала дуже него што је планирано, али је разлог била виша сила. Неочекивани кишни период потрајао је неколико дана и сетвене радове продужио на скоро три недеље.

Приредио: Р. Радосављевић

■ Резултати сетве трава на депонији пепела ТЕНТ Б

Птице

Нису Хичкокове, али су већ деценијама настањене на ТЕ „Никола Тесла А“. Добронамерне су и праве своја станишта на највећим термоинсталисаним капацитетима у ЕПС-у. Преко зиме, поједине се „уселе“ у машинску халу главног погонског објекта (ГПО), а с пролећа праве гнезда на дрвећу у оквиру фабричког круга термоелектране, али и на њеним бочним странама. Овде су безбедне и могу да црпе енергију за подизање свог потомства.

ТЕ „Никола Тесла А“ је највећа термоелектрана у Србији. Са својим производним капацитетима и радницима, она је поуздан ослонац електроенергетског система у земљи. Птице у њеном окружењу само употпуњују слику о томе.

М. Вуковић

